

"Vikerlastest" sündinud ooper

MULJE

25. oktoobril oli Estonia kontserdisaalis üks erilise ideega kontsert. Noor dirigent Ingrid Roose oli võtnud oma südameasjaks uurida läbi Eesti ooper selle 90. aastapäevaks. Eesti ooper on väga kirev, väga rikaski nii väikese maa kohta. Võib kujutleda, kui suur ja põnev on see uurimistöö olnud, kõik need ooperid läbi vaadata ja valida igast iseloomulik number. Ettekandjate hulk oli ka suur ja logistiliselt oli kindlasti mõtlemist, kuidas lavale mahutada Eesti Riiklik Sümfooniaorkester ja koorid - segakoor Huik!, Estonia Seltsi segakoor, Rahvusoper Estonia noortemeeskoor, sättida paika nende liikumine ning järjestada solistide lavale tulekud ja minekud. Muusikanumbrite vahele luges tekste näitleja Veiko Tubin. Ingrid Roose sai kõigi vägede juhatamisega suurepäraselt hakkama. Esituslikult oli kogu hiiglkava väga viimistletud ning kõikjal säilis hea klapp solistide ja orkestri vahel.

Vahetult enne kontserti tuli Ingrid Roose esimese preemiaga tagasi suurelt rahvusvaheliselt dirigeerimiskonkursilt Pariisis. See on prestiižne kolmevoorune võistlus, mida peeti Versailles'i barokkmuusika keskuses ja Versailles'i lossi kuninglikus kabelis ning finaali Pariisi regionaalses konservatooriumis. Ingrid Roose õpetajad TMKK-s ja EMTA-s on olnud Ingrid Kõrvits ja Hirvo Surva, ta on täiendanud end Stockholmi kuninglikus muusikakõrgkoolis. 2017. aastal sai ta EMTA-st magistrikraadi ka orkestridireerimises (õp Jüri Alperden).

Eesti ooperi täisväärtuslikuks alguseks on peetud Evald Aava "Vikerlasi" ning katkendiga sellest teosest kontsert algaski. Puht subjektiivselt tundusid mulle kavast kuidagi eriti avastuslikud Eugen Kapi "Rembrandt", Villem Reimani "Kauged rannad", Valter Ojakääru "Kuningal on külm", Anatoli Garšneki lasteooper "Vägev võlur", Raimo Kangro "Ohver"; nende puhul tekkis isegi unistus taaslavastusest. Rääkimata Eesti muusikaloo müsteeriumist - Eduard Oja ooperist "Lunastatud vanne". Toetudes varem kuulnud fragmentidele ning nüüd sealt ette kantud Aarne aariale võib aimata, et see on väga huvitava helikeele ja lummava mõjuga teos. Eesti ooperi varasemast perioodist (1928-1981) olid kavas veel numbrid Riho Pätsi "Kaval-Ants ja Vanapaganast", Eino Tambergi "Raudsest kodust", Veljo Tormise "Luigelennust" ja Leo Normeti "Pirnipuust", kõik ka väga huvitavad.

Uuemast perioodist (1990-2018) olid kavas näited sellistest teostest, nagu Alo Mattiiseni "Dispuut", Mari Vihmandi "Armastuse valem", Timo Steineri "2Pead", Tõnu Kõrvitsa "Liblikas", Ülo Kriguli "Luigeluulinn", Rasmus Puuri "Pilvede värvid" ja Manfred Mimi "Eesti ajalugu. Ehmatusest sündinud rahvas". Kurioosumitena küll huvitavad, kuid kas suure pildi võrdluses just nii väärtuslikud, olid

Muusika

01.12.2019 00:00

la Rimmel

35

Rahvusoper Estonia

Ooper

Muusikal

katkendid Galina Grigorjeva lasteoperist “Sipelgas John J. Plenty ja rohutirts Dan” ja Jarek Kasari “Katuselt”.

N-ö püsiva kuldvara seisuses on kavas olnud ooperitest eelpool juba mainitud “Vikerlased”, Gustav Ernesaksa “Tormide rand” (need mõlemad võiks ju nüüd taas lavale tuua), Eduard Tubina “Barbara von Tisenhusen”, Eino Tambergi “Cyrano de Bergerac” ja Erkki-Sven Tüüri “Wallenberg”. Páris uued ooperid veel ootavad oma “läbikatsumisaega”.

Peale huvitavate ja avastuslike ooperikatkendite andis kontsert võimaluse näha ka mitme noore laulja väga häid võimeid. Eriti sügava mulje jättis Maari Ernits. Tartust pärit Hollandis ja Ameerikas õppinud lauljatar tegi vapustava, vokaalselt väga küpse ja sügava sisseelamisega etteaste Tüüri “Wallenbergis”. Väga potentsiaalikas on ka sopran Pirjo Jonas, kauni hääletämbri, viimistletud esituse ja kena lavalise välimusega. Väga lootustandva mulje jättis tenor Mehis Tiits ja on hea meel tõdeda, et teda on juba aktiivselt rakendatud RO Estonias. Huvitavad lauljad on Inglismaal vokaalhariduse saanud Heldur Harry Põlda, Sibeliuse akadeemias õppinud Tuuri Dede ning põnevalt meelde jääv karakterlaulja Aule Urb. Juba laval endale nime teinud lauljatest tegid kaasa Priit Volmer, Rene Soorn ja liris Vesik ning Liina Vahtrik.

Ingrid Roose ütleb oma intervjuus Eesti Kontserdi ajakirjale Aplaus, et valis olemasolevast rohkem kui sajast Eestis loodud ooperist välja 80, millest on säilinud piisavalt materjali. Neist omakorda jäi sõelale 40, mille sisu teda parasjagu rohkem kõnetas. Sellele järgnes põhjalik toimetamistöö, nootide korrastamine ja kava kokkupanek. Arusaadav, et valik oli suur ja ajaliselt lõputult ei mahtunud. Ise tundsin siiski kavas puudust näiteks Jüri Reinvere Helsingis ja Oslos lavastatud suurtest ooperitest “Puhastus” ja “Peer Gynt”, Märt-Matis Lille ooperitest ning Helena Tulve kammerooperist “It Is Getting So Dark”. 1920.-1930. aastatest oleks olnud huvitav kuulda midagi ka Artur Lembalt, kellel on oopereid tervelt neli, või Adolf Vedrolt, kes on loonud ooperid “Kaupo” ja “Muistne mõõk”.

Aga on loota, et ooperikavast tuleb veel vol. 2, ka seda mainis Ingrid Roose oma Aplausi intervjuus.

Dirigent Ingrid Roose, ERSO, koorid ja solistid suure projekti lõpusirgel.

Ia Rimmel